

L'AMIC DEL POBLE

Núm. 18—Any II

Girona, 24 d'Agost de 1932

Preu: 10 cts.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: FORÇA, 6, 1.er

Pagesos: exigiu responsabilitats

Es ben manifesta la lliçó que ens dona la història quan al capdavall de qualsevol corrua de fracassos de tota mena que tingui una nació o estat, ens hi aixèca els udols del poble que clama contra els dirigents que tan malament l'han conduït i poques són les dinasties o regimes que no morin víctimes de les sancions de què s'han fet mereixedors pels seus desencerts.

Igualment totes les constitucions i lleis fonamentals dels Estats moderns posen especial cura en estructurar els organismes que poden exigir responsabilitats als més alts poders i sancionar severament llurs malifetes.

Poble insensible als fracassos dels seus governants, està mancat d'ànima col·lectiva; serà un conjunt de massa gregària, porcions de matèria però no una consciència social.

En canvi des d'anys ençà les organitzacions obreres de la nostra terra són víctimes amb molta freqüència de les formidables equivocacions dels seus directius sense que mai no s'hagi aixecat un clam responsabilista prou fort i eficaç que acabi d'una vegada amb els aficionats de l'obrerisme que mancats totalment de preparació econòmica i sociològica i sense altre bagatge mental que fantasies, utopies i odi encaminen les masses als màxims extremismes i als majors fracassos.

A la fi i al cap les associacions, els sindicats, les entitats socials i polítiques són petits estats dintre un altre estat que com aquest, pel seu normal funcionament, deuen obeir a les mateixes lleis biològiques.

Per què, doncs, les lleis estatals i fins les ma-

teixes històriques puneixen les prevaricacions dels governants i en canvi els organismes obrers, deixen impunes tantes calamitats que la mala fe, l'egoisme o quan menys la incompetència dels seus quefes, congrien damunt llurs espatlles?

Ara ha tocat el torn de rebre als nostres pagesos i terrassans. Ja anys enrera, deu o dotze, el sindicalista Alberola va alcepremar a la pacífica pagesia de la nostra comarca d'Olot. El més sorollós fracàs coronà ben prompte aquelles actuacions revolucionàries agràries d'aquell sediciós desconexidor dels problemes del camp. Encara hi ha famílies que en ploren les conseqüències.

Com si el resultat no hagués estat prou allisonador ara s'ha repetit l'edició en les nostres comarques gironines.

El poder públic l'any passat va donar una sèrie de decrets sobre revisió de contractes d'arrendament de finques rústiques, amb el fi, sens dubte, d'aplicar un sa intervencionisme estatal contra els excessos que pogués haver produït durant l'època dels preus alts aquell liberalisme econòmic, del que tant i justament ha blasmat l'escola social catòlica, aliat amb l'esperit de competència dels mateixos meners.

Es de suposar, piadosament pensant, que l'esperit del legislador era controlar amb unes normes racionals i equitatives aquella anarquia i gran desigualtat que sobre preus per l'arrendament de finques regnava en el camp. En igualtat de cabuda i calitat uns amos les tenien molt barates, altres cares i, uns pocs, molt cares.

L'afició demagògica de polítics extremistes ha

fet malbé tot el bo que hi podia haver en els referits decrets.

Passant per alt un esmerat estudi previ de cada cas, sobre extensió de la finca, qualitat de la terra preus de la comarca i característiques del propi contracte que el sentit comú requeria, els terrassans han estat convidats, millor dit, atïats a formular demandes de revisió a l'engròs sense to ni solta. S'ha precindit de seleccionar sols aquells que tinguessin base moral o quan menys legal que possibilités una sentència favorable.

Fet així, la majoria de les demandes han anat al judici sense documentació, sense proves, sense defensa, i com a conseqüència, al cove. A moltes les mancava data, altres portaven signatura falsa i quasi totes s'han caracteritzat per una sorprenedora deficiència de tramitació i defensa que fa fortament responsables als directius.

Si algú ha guanyat ha estat per atzar. Res no s'ha aconseguit. No pot estar satisfeta una concepció d'un repartiment més humà i just. Els que tenien la terra cara, cara tenen. Els que la tenien baratíssima, n'hi han, gaudeixen de les mateixes

avantatges. Però en canvi les conseqüències desastroses són a pilons. Despeses dels propietaris per a viatges i defensa; la terra desvaloritzada; capital mort que deuria circular i donaria treball; neguits i preocupacions per part dels pagesos, i sobre tota calamitat, rompuda la solidaritat moral que sempre deu existir entre uns i altres i que en el camp fins les mateixes lluites contra la implacable naturalesa fan més necessària.

Vosaltres, els directius, sou els responsables de tals fracassos. Feu quelcom per a reparar el mal. En Sebastià Faure, doctrinari de l'anarquisme a França, al principi de la gran guerra llençà unes circulars, a conseqüència de les quals, diversos soldats caigueren, contagiats per aquelles idees en les penes severes del codi militar.

En Faure per a salvar els infeliços caiguts per culpa d'ell va oferir al ministre el seu silenci per d'aleshores endavant. Li fou acceptat i en conseqüència els soldats es pogueren alliberar.

Pagesos, feu callar als directius que us han enganyat i busqueu-ne altres de més dignes.

ELS DOS CAMARADES

CULTE A LA VERITAT

Ja m'ho havien dit, però ara noto jo també que has fet un canvi, i gràcies a Déu que és en bon sentit.

—Tu t'explicaràs.

—Que de predicar la discòrdia has passat a predicar la concòrdia entre els qui no s'haurien de divorciar mai.

—Més bé haurien parlat si t'haguessin dit que sóc un ferm defensor de la veritat. ¿Què es busca en tot aquest batibull de qüestions patronals i obreres sinó un xic més de llibertat? L'obrer diu que és esclavitzat pel patró i el patró es queixa que aquestes dítxoses vagues no el deixen obrar com voldria. Tots vénen a dir el mateix: que no poden obrar amb llibertat i fins crec que tenen raó, únicament que no la tenen en no buscar-la allà on és.

—Això sí que interessa, amic, perquè seria com trobar la pedra filosofal.

—¿Que potser tu l'has descoberta?

—No l'he descobert pas jo, que bé prou està manifesta temps ha en els Llibres Sants; i perquè no en dubtis fins t'ho diré amb les mateixes paraules llatines: «veritas liberavit vos»: la veritat us farà lliures.

No hi posa excepcions; per conseqüent en tot terreny i classe de coses, com en les relacions d'amos i treballadors, té aplicació.

El que no es vol fer sempre és escoltar la veritat, i així ens quedem amb les mateixes diferències d'abans, si no és que s'agreugen de dia en dia com succeeix amb un mal quan és mal cuidat.

—Tens raó que et sobra i m'explico que hagi cobrat aqueixes energies, que no sembla sinó que discutiries amb l'adversari més acèrrim.

I és clar que sí, fos obrer, fos amo, perquè la veritat és patrimoni de tots; com necessitem de l'aire i del sol per la vida, així per una vida tranquil·la i de relatiu benestar necessitem de pau i mútua estimació i concòrdia, si no volem acabar de morant-nos com llops els uns als altres.

—Ja procuraré jo assabentar-me bé del que hi ha de veritat en el fons d'aquestes qüestions i a l'efecte et convido a tenir conversacions sovint com la d'avui, que no dubto m'han d'ésser molt profitoses.

—I tingues en compte que no hem fet més començar, com si diguéssim desbrossar el camí. A.

L'escola és per la infància el mateix que la premsa per als adults: el pa espiritual que cada qual pot triar i menjar el que vulgui. A l'escola única estatal lògicament li correspondria una premsa única, feixista amotllada per l'Estat cosa que repugna a tota consciència liberal.

Pels menja capellans

Sembla mentida que hi hagi gent que encara surti en defensa dels clergues, després de tantes històries de sastroses i de tanta dissort com han causat al poble segons contem amb gran cridòria i gestos de redemptor tota la massa de laïcistes d'última hora. POBLE!! POBLE!! per fi podràs veure com ni els capellans s'escapen de les mans de la justícia, i això encara podràs dir que està bé però el que t'engrescarà més és el saber que ja hi ha llocs on fan tornar els calers que omplen les seves butxaques; aquests diners que segons tu que escoltes les prèdiques dels que et volen redimir (volia dir plomar, però...) han xuclat a traïdoria de les teves necessitats. Ah sí; guerra a la clerecia milionaria, LLEGEIX:

«...se sacan a subasta por primera vez y término de ocho días los siguientes bienes muebles que le han sido embargados:

Una silla, valorada en	1'50
un taburete en	0'50
una silla vieja	1'50
unas trébedes	1'50
un recogedor	0'50
un morillo	0'60
una jarra de porcelana	0'60
un plato de id	0'50
un cazo de cobre	1'00
cuatro botellas	1'00
un puchero de porcelana	1'00
dos cuadros viejos	0'50
Total	11'70

Para el acto del remate etc., etc., etcètera...»

I tot això per a pagar una multa de 250 pessetes.

¡Que en són de rics els capellans dels pobles! En realitat aquest párroco de Condemios de Arriba castigat pel governador de Guadalajara i embargat pel jutjat d'Atienza segons consta en el Butlletí d'aquella província, n.º 81 (6 JULIOL) ha demostrat viure en un luxe oriental; i igual que en Casanellas, Pestaña (i altres més per no embrutir el paper), tenir luxosos automòbils, córrer món en els millors hotels, i, sobretot, dir una cosa i viure *el mateix* que predica, com sens dubte, pobre poble, deus veure que fan els dirigents del B. O. C. C. N. T. i de tantes societats que et porten a la ruïna moral i econòmica.

Pobre poble, obriràs els ulls? Que no sigui massa tard.

LA PERTORBACIO AL CAMP JUTJADA PER UNS EXTREMISTES

El partit d'Esquerra ha tingut una escissió ben trista per a ell: el grup de *Nosaltres sols*, que al començament estigué en contacte amb el partit que acabdilla el Sr. Macià, un grup que diu les coses amb tota franquesa i violència, i ara es posa a retreure als de l'esquerra els seus actes pertorbadors, actes de política electorera, comesos mentre s'oblida del catalanisme més elemental, i ja no diem de l'estrident que predicava i que li valgué tants de sufragis en els moments en què encara eren fresques les ferides de la Dictadura. El darrer número del setmanari *Nosaltres sols* s'ocupa de la política agrària que segueix l'esquerra. En traiem els següents fragments:

«Mentre ha quedat sense reclamació prèvia, per part del senyor President de la Generalitat al Ministeri d'Estat de la República espanyola, la vexació feta a la bandera catalana a Praga, a una representació de la pròpia Generalitat, els homes dirigents d'aquesta recorren la comarca del Penedès, voltats de Mossos de l'Esquadra, atiant la més criminal, la més suïcide de les guerres fraticides

amb el plet rabassaire, amb una vehemència que hauria estat millor quatre dies després del 14 d'abril, quan els homes de la Generalitat abandonaren a l'enemic la República Catalana.

...Ara, aquesta lluita, no té altra finalitat que una intenció electoral. La posició dels homes de l'Esquerra, en aquesta qüestió, no és sincera ni és clara.

Si hi havia o existien injustícies en els contractes de parceria, entre el propietari de les terres i el conreua-dor, aquesta injustícia calia reparar-la.

Fer-ne una campanya en aquest sentit, hauria estat just.

Fer una campanya sorollosa, amb una finalitat pràctica indeterminada i fer-la en aquests moments, és atemptar contra Catalunya. En l'aspecte de justícia social, les campanyes i els discursos en pro dels «rabassaires» no precisen res.

La idea que el poble camperol n'ha recollit, és la idea bàsica de la socialització de la terra: que la terra pertany al que la treballa.

Però, els rabassaires del Penedès

no són uns proletaris. Hi ha senyor rabassaire que té auto particular i es passa els dies a Barcelona, en ple platxeri i fumant uns cigars dignes del segon Imperi. Els veritables proletaris no són ells. Els vers proletaris són els carreters, els mossos de pagès, i les serventes, que treballen per a ells. Aquests a qui els rabassaires fan treballar dotze o catorze hores diàries, remenant fems i traginant bassa per a adobs o bé sulfatant les vinyes, amb els ulls coents de les emanacions.

Són aquests, els que haurien de cridar per la justícia. I, en canvi, són víctimes dels que la demanen.

El cas que molts parcers que realment no tenen altre mitjà de viure que les terres de les quals són mitgers; però també hi ha parcers que són propietaris d'horts i de cases.»

Aquesta serà tal vegada la fi de la qüestió rabassaire si no se soluciona bé. Als rabassaires d'avui, demà els sortiran amb exigències, tant o més justes que les seves els seus jornalers. Que pensin que alçar la gent en lluita és fàcil. El que és difícil és mantenir la pau i la justícia.

Los comunistas y el Código Criminal

Hace años, bastantes años, que las ideas llamadas avanzadas sólo eran patrimonio de cerebros privilegiados aunque con un porcentaje de anormalidad. Ser avanzado significaba volar. Volar por los cerros de Ubeda a lomos del corcel de la quimera, pero volar al fin. Solamente unos cuantos exaltados caían dentro de las mallas del Código criminal porque, en sus locuras, mataban. Y los partidos comunista y anarquista procuraban por todos los medios estigmatizar el crimen, pretendiendo demostrar que la mayoría no estaba de acuerdo con las sangrientas excepciones. Entonces, las excepciones eran delincuencias.

Pero el tiempo transcurrió y los delincuentes habituales inventaron el timo de las ideas. Y así vemos hoy que se roba, se estafa y se mata por razones comunistas. ¡Muy cómodo! La moral y la ética que sólo es una y universal es burlada con el antifaz de las ideas avanzadas.

Ayer, al detenerse a un ladrón, se le preguntaba si era delincuente casual o habitual. Y de una manera o de otra, el detenido inclinaba la frente avergonzado de su delito.

Hoy, al detenerse a un ladrón y preguntarle las razones que le indujeron al delito, alza la frente soberbio y retador para contestar:

—Yo no soy ladrón... yo robo por mis ideas... ¡soy comunista!

El mundo de las ideas estaba cerrado a la ignorancia. Mejor dicho: el mundo de las ideas está cerrado a la ignorancia. Pero la promiscuidad de lo excelso y lo grosero ha creado el artificio de este falso mundo en el que prevaricar es idealizar.

Y eso no, obrero amigo: todo lo que hiera los sanos principios de la ética, es vil y repugnante. Por eso, los dirigentes de los Sindicatos criminales intentan atrofiar tu conciencia, jugar contigo para su medro. Y ante crimen tan monstruoso hay que protestar con toda el alma, poniendo en la intensidad de nuestra protesta todo el caudal de nuestra hombría, todo el valor de nuestros derechos de hombres honrados y toda la fuerza de nuestros músculos de atleta.

Pistoleros i incendiariis

Els comunistes, ja ho sabem: sempre tan humans.

No fa gaires dies que ho han demostrat una vegada més, per allò de no desmentir la «tradició».

A Valparaíso, la bella ciutat xilena, anà d'un tris com no rosteixen un gran nombre de persones en la gran pira d'una església. La intenció no els va faltar; el que va faltar-los va ésser el poder portar a terme el seu «humà» propòsit.

Perque ells, tan si com no, volien cremar el temple anomenat dels Dotze Apòstols. I no en feren pocs d'esforços per tal d'aconseguir-ho!

Dintre del temple hi havia una gentada de fidels. Però a ells què se'ls en donava? Havien anat per abusar l'església, i si hi havia gent pitjor per ells, els que s'hi trobaven. La doctrina comunista no mana pas anar a missa, ans al contrari...

I volgueren posar mans a la satànica obra.—Ací el qualificatiu emprat hi cau de ple—. Ja sabem que el comunisme té un codi especial, pel qual considera una «cosa» digne d'ésser bandejada l'individu que no pensa com ell—i d'una manera especial el catòlic—i que, com a conseqüència natural, considera una obra excel·lent l'eliminar-lo, i encara condecora a qui porta a terme l'eliminació esmentada. Doncs els conseqüents de Stalin pensaren que

encara seria millor que els fidels fossin dins, puix així acabarien amb centre i creients de la doctrina que no poden veure. Matarien—i els matarien bé—dos pardals d'un tret.

Però no comptaren que els de dins no tenien cap desig d'ésser màrtirs, a mans d'aquella collada d'assassins que tampoc sabrien aprofitar-se'n. I que es defensaren amb braó. Amb tanta braó que els criminals hagueren de retre's i acabaren per marxar a una velocitat inusitada.

Heus ací els valents; els soldats de la revolució universal—com ells es diuen—. Ara entenem per què la tal revolució no passa d'enllà de llur caletre simiesc. Amb uns soldats tan valents!

Soldats d'una revolució que només doleix per cremar propietats—religioses i profanes—i per esclarir l'humanitat.

Revolució magnífica, digna dels seus somniadors, els pistoleros i incendiariis.

A les seves mans el món, aviat ni qui el va fer el coneixeria.

Puix que seria no res menys que una enorme tribu sanguinària.

Exemple, aquell bocí insignificant del món malgrat que encara no és el comunista que volen els comunistes: Rússia.

VICTOR ANDREU

La dona que treballa

Hi ha persones tan simplistes que creuen que cal únicament signar un Pacte, perquè les armes caiguin de les mans dels homes. Per què ens ha d'estranyar que s'escometin els pobles, si els homes no s'estimen?

Visiteu els pobles on accidentalment resideixen famílies ciutadanes, i veureu quina poca cordialitat que existeix entre elles. Es diverteixen conjuntament, però si sou una mica observadors veureu com va filant lentament l'aranya de la intriga.

Per què serà que existeix tan poca cordialitat entre els homes? Els que tenen un bon amic, que alcin al seu entorn altes muralles, perquè no saben el tresor que tenen. Jo faria esculpir damunt el pòrtic de cada llar la paraula Amistat, perquè els homes l'estimessin una mica més del que l'estimen.

Quantes coses podrien fer-se si al món hi hagués cordialitat! Es pot dir que cada home es troba sol al bell mig del desert del món. Les multituds passen pel seu costat, però no s'adonen d'ell.

De vegades per a poder viure heu de caminar amb el peu nu damunt les pedres cantelludes del camí, i us veuen sagnar la carn i no s'apiaden de vosaltres. Encara que no pugueu abastar els fruits de l'arbre de la vida, no trobareu ningú que faci vinclar la branca per a posar-los al vostre abast.

Madona Amistat és una donzella que té molt pocs seguidors. Passa per la terra amb la túnica molt resplendent, però ningú no s'adona d'ella. I és que tots portem dintre les boires denses de l'egoisme que ens entorbeixen els ulls. Som egoistes. Creiem que Déu ha creat el món únicament per a nosaltres.

Únicament aconseguen ésser respectats els que s'imposen i criden. L'obrer era tractat com un pària. Treballava moltes hores i guanyava sous misèrrims. Un dia s'adonà de l'egoisme dels homes i es va unir amb els seus germans de treball, fent voleiar damunt les multituds la bandera flamejant de la justícia. L'obrer va esdevenir rebel, perquè no va trobar cordialitat. Si l'egoisme no hagués planat damunt les fàbriques i els obradors, els obrers no haurien tingut necessitat de bracejar ni d'alçar la veu per a fer triomfar les reivindicacions

que es recolzaven en la raó i en la justícia.

Si no hi ha cordialitat, per què ens ha d'estranyar que existeixi un abisme entre el capital i el treball? Quan es nega a un home l'obtenció d'una cosa justa, es posa en les seves mans l'arma de la violència.

No tots, però, els que treballen han aconseguit un tracte de respecte. Ningú no es recorda de les pobres obreres que treballen a casa.

Algunes d'aquestes pobres obreres tenen fills o bé mantenen la mare, i per a poder menjar una mica de pa han de treballar tot el dia. Aquestes obreres no es poden fer respectar perquè no tenen cap força. Les veureu a l'hora foscant, davant el magatzem, amb un farcell sota el braç. De vegades una petita imperfecció serveix de pretext per a rebaixar el jornal misèrrim que tenen assignat. Podria esmentar el nom d'algun fabricant que s'ha enriquit valent-se d'aquests procediments. Donava sous misèrrims a les obreres que treballaven pel seu compte, i venia els articles fabricats amb sang i llàgrimes a preus fabulosos. Actualment encara anomenem negociant l'home que s'enriqueix d'aquesta manera, però vindrà un dia que la societat li donarà el nom veritable que es mereix.

Aquesta explotació no solament té conseqüències en l'ordre econòmic, sinó també en l'ordre moral. Si una veu dolça i suau canta a les oïdes d'una d'aquestes donzelles sotmeses a treballs feixucs i mal retribuïts, estranyareu que pugui més el sentiment que la raó?

Els metges ens dirien quantes donzelles depauperades hi ha en els barris humils de la nostra ciutat. Un hom de vegades endevina llur misèria fisiològica. Potser en compte d'organitzar festes per a recaptar diners destinats als que combaten el flagell de la tuberculosi, seria més eficaç combatre algunes de les causes que predisposen el feble organisme dels pobres a adquirir la terrible malaltia. Certament que no tots els malalts són pobres, però la misèria i la tuberculosi són dues companyes inseparables.

En alguna època de la nostra vida, el bacil de Koch ha fet aparició en el nostre organisme, i hem vençut per-

què hem estat més forts que ell. Els que s'alimenten malament, estan constantment exposats a ésser atacats pel terrible microbi.

Visiteu certes cases de Barcelona i altres grans ciutats, i veureu com viuen els que no tenen altre patrimoni que les mans endurides pel treball. Quan mor el pare o el germà que mantenien la mare i les germanes, generalment plana una gran misèria damunt la llar. Treballen desesperadament i ningú no recompensa bé el seu treball. Pobres obreres de l'agulla! Si passéssiu pels carrers cridant i gesticulant iradament, potser la gent s'adonaria de vosaltres! Ara són ignorats els vostres dolors! No saben que us aneu consumint lentament dins la penombra de les cases sòrdides, on mai no hi penetra un raig de sol que esvaeixi les ombres de la tristesa i del pessimisme.

La majoria de la gent no veu de les grans ciutats sinó les amples avingudes i els edificis sumptuosos dins els quals viuen aquells que no han sentit mai dintre l'ànima la fredor de la misèria. Les ciutats també tenen carrers humits i estrets i cases sòrdides. Visiteu els pobres i sabreu com viuen.

Tinguem pietat i compassió de les pobres dones que van morint lentament dintre d'aquelles cases. No l'exploteu ni permeteu que l'explotin. Explotar una dona és molt més vil que explotar un home, perquè aquest, quan es cansa de sofrir, serà prou fort per a demanar que es faci justícia. Què voleu que faci una pobreta dona que porta al damunt el pes feixuc de la misèria? Qui l'escollarà si es plany de la seva sort.

No és digne de protecció una donzella que treballa per a mantenir els seus? No us fa llàstima una mare que va donant lentament la vida perquè no morin de fam els seus fills? No és possible que tinguin cor els homes que abusen de la feblesa i de la misèria d'una dona! Si no us emocioneu davant d'aquestes pobretes dones que han de fer tants de sacrificis per pastar-se el nostre pa de cada dia, és que sou insensibles com les pedres.

Defenseu aquestes pobres obreres i porteu a les seves llars tenebroses una mica d'alegria i de claror.

(De Catalunya Social)

J. C. i S.

Espigolant

LA DESORIENTACIÓ ACTUAL

Moyanès, de Moyà, publica el següent article:

«Fa temps que regna una desorientació en tots els camps, que sembla talment que hem perdut la brúixola i caminem d'esma, sense nord ni orientació.

Si mirem la política, encara que no és aquest el nostre camp, la veiem córrer a la inèrcia. És un sol qui governa i els altres hem de ballar vulgues no vulgues, al so d'un vals que desafina i desconcerta.

L'economia es va desfent com un «bolado», i com a conseqüència lògica, les indústries, els comerços i tota mena de treballs van paralitzant-se, augmentant cada dia més els desvats i sense feina. La crisi es va fent cada dia més alarmant. La fam serà l'acabament d'aquesta desfeta.

Els obrers prou que es van desenganyant, però els costa. Senten un despit a dintre seu que és difícil apai-vagar-lo tot d'un cop. Despit que per altra banda veuen que els llança al caos social i al desconcert sense cap reforma que els millori la situació.

Davant una davallada tan frapant a hom se li suggereix aquesta pregunta: Què ens cal fer?

Cal orientar-nos. No podem, no podem perdre la serenitat. Quan un hom es veu perdut per tots cantons, el primer que se li acut és pensar, reflexionar i buscar arreu una o altra solució. Mai llançar-se a l'abim. Això és propi del qui ha perdut el seny.

L'orientació ha d'ésser a base d'una seriosa reflexió i aquesta ens ha de portar necessàriament la reacció cap al seny i la pau. Ens toca passar un temps malament. Res no té d'estrany. Al cap i a la fi no fem res més que pagar les nostres equivocacions de dies ja pretèrits. Vulgui Déu que quan ens calgui demostrar altra vegada el nostre seny davant les urnes, sapiguem obrar amb més calma i serenor que abans, i sapiguem escollir l'ordre, la pau i la tranquil·litat».

DOS OBRERS

Formant com dues fileres surten dissabte els obrers; uns se'n van a la taverna per a jugar-se els diners; els altres se'n van a casa alegres, riallers, cantant,

a portar la setmanada que la dona està esperant.

Pels primers després arriben dies tristos, de dolor; mentre que els segons disfruten. dolça pau i bell amor.

L'ESPERIT CRISTIÀ D'UNS PATRONS

A Torelló, els patrons de dues grans torneries acaben de solucionar, d'acord amb els seus obrers i d'una manera ben cristiana, la qüestió de les festes intersetmanals. Com sigui que els obrers al·legaven la necessitat de treballar els dies de precepte, els dos patrons convingueren en pagar un suplement de 0'50 pessetes diàries a tots els treballadors i així no treballar cap de les festes de precepte més cinc altres dies senyalats. Ultra això, se'ls concedeix cada any una setmana de vacances retribuïda, que serà la setmana de la Festa Major. Els obrers es mostraren del tot conformes amb aquesta proposició, la qual ha començat ja a posar-se en pràctica.

Cal ponderar el procedir d'aquests patrons que procuren ajustar-se a les normes cristianes en matèria social. I, ens sembla evident, que si tinguessin força imitadors, tant a casa nostra com a tot arreu, les lluites i conflictes socials no prendrien aquella virulència que els fa insolubles.

ELS ENTERRAMENTS I EL VIÀTIC

Et Governador civil de Tarragona senyor Noguer i Comet, ha publicat una important circular adreçada als alcaldes de la seva jurisdicció. Després de disposicions interessants referents als enterraments i al Viàtic diu:

«Més que del respecte degut a la llei i a l'autoritat, espero el fidel compliment d'aquestes disposicions, de l'esperit liberal i tolerant dels veïns d'aquesta població, puix crec que tots han de blasmar el sectarisme, per ésser aquest fill de la ignorància o de les males passions, de les quals n'ha d'estar sempre neta una sana Democràcia.»

¿S'hi conformaran els furiosos sectaris?

UNA LLIÇÓ

De La Ciutat, de Sabadell:

«Sembla com si en aquests moments en què el Govern espanyol realitza la persecució religiosa, tots els països més progressius del món

s'hagin conjurat a donar exemples d'esperit religiós, o si més no, d'un ampli i generós esperit de tolerància. Avui els nostres governants reben la lliçó de torn de la gran República dels Estats Units. Amb motiu de la commemoració del segon centenari del naixement de Washington, aquella gran República ha demostrat que, pesi a certes omissions de la seva Constitució, té un gran interès en presentar-se davant del món com una societat profundament creient i essencialment cristiana.

El primer acte oficial de les festes d'aquest Centenari fou la solemnitat religiosa celebrada a l'església de Crist d'Alexandria, a l'Estat de Virgínia, en la qual Washington solia complir els seus deures de cristià, per raó d'ésser la més propera a la seva casa de Mount Vernon. L'ofici religiós hi fou celebrat amb assistència del president Mr. Hoover acompanyat de la seva esposa i de la majoria dels Secretaris del Govern i dels alts funcionaris de la Casa Blanca i del Congrés que pertanyen a l'Església episcopal. A la mateixa hora, a l'església catòlica de Santa Maria d'Alexandria, (la primera pedra de la qual fou col·locada per Jhon Carroll, primer bisbe catòlic dels Estats Units, amic íntim de Washington, qui essent president de la República assistí personalment a la dita cerimònia religiosa) se celebrava una missa solemne pel P. Richard Washington (descendent del gran fundador d'aquella República). En aquesta església s'aplegaren els grans dignataris de l'Església Catòlica, els diplomàtics dels països catòlics i els alts dignataris del Govern que professen la fe catòlica. En tots els temples dels Estats Units, tant protestants com catòlics, s'han elevat pregàries al Cel amb la fórmula tant cristiana: «In God we trust» («Confiem en Déu»).

DÉU I CATALUNYA

D'un bell article que publica *Petrària*, de Ribas de Freser, signat per Jaume Camps:

«...Qui treballa per Déu, treballa per la pàtria. Nosaltres com a catòlics, hem de treballar per la causa de Crist; i com a catalans per Catalunya. Les creences religioses són les que engrandeixen els pobles; mireu, sinó, com l'esplendor de Catalunya data de l'edat mitjana en què el poble català creia amb fe veritable. Els catòlics, estimant Déu, son ensems els

qui estimem més Catalunya. Mireu, sinó, també, com aquells que ara es diuen els seus alliberadors, malden per fer d'ella un lloc d'anarquia, de destrucció, d'odis, d'enveges, de mort; un paradís, però roig de sang, bandejant ço que constitueix el fonament de tots els pobles: la religió.

Catalunya, per ésser ço que li cal, s'ha de fonamentar damunt la pau, del progrés, de la llibertat, de l'ordre, del benestar, perquè solament així un poble esdevé lliure; i tot això, només ho trobarem en la religió, però en la vertadera, en la catòlica. Perquè la veritat porta per companya la llibertat...

...Som els catòlics els qui hem de centrar la nostra terra, hem de fer-la i hem de donar-li la llibertat.

Quan hom vol constituir l'autoritat sense Déu, l'odi i l'enveja, l'esperit de tirania i l'esperit de revolta reemplacen les virtuts cíviques, que fan la força del comandament i la dignitat de l'obediència.

Mons. d'Hults

DE SALT

PARLEM BÉ

Amb el degut respecte demanem al senyor Alcalde que tingui la bondat d'enfrenar la llengua d'aquell empleat municipal el qual amb un carro recull les escombreries del poble, fent-li present que, la porqueria que retira del carrer no fa, de bon tros, tant de fàstic com la que llança per la seva boca.

Això ho demanem per amor a la bona parla catalana si és que no sigui incompatible amb el laïcisme de l'Ajuntament, i per palesar que, si no es poden fer manifestacions religioses, menys poden fer-se'n d'antireligioses.

La qual cosa fem extensiva a tots els bocabruts, els quals fan exclamar —com el cas que citem— als forasters: Quin poble més malparlat!

PROTESTANT

A. C.—Pensant-vos senyar us heu tret els ulls.

Ens ha agradat molt allò de la crucifixió en perspectiva, el dia que es re-

presenti semblarà la «novíssima obra del Ultramoderno Cristo».

Ara, que així com a nosaltres ens fa bé, a vós cap bé, perquè són raons convincents les que haveu d'emetre i no això d'amenaques propi del temps de la «Inquisición (!)» i perquè aquell bon cor, ai las, que demostreu en el vostre cartipàs, sentir, s'aigualeix amb aquests fulminants rampells que us agafen a cada nostre tirada de cortina.

Des d'avui procurarem, amic, emprar un llenguatge més «poetitzat», perquè sentim molt que us agafin aquells atropells, com sentim que feu pagar la nostra acció a un ciutadà del vostre poble el qual no té res a veure amb la nostra campanya social. I tant ho sentim, ço últim, que com més aviat millor investigarem per saber qui és aquest desventurat per tal que ens expliqui el que pugui haver, i posar-nos, ensems, a la seva disposició i oferir el nostre concurs i periòdic per si creu fer avinent als seus difamadors que, ell està al marge de la nostra acció i que rectifiquin. Per això protestem de les calúmnies que dirigiu, vós i els altres, al ciutadà en qüestió, el qual tenim el sentiment de no conèixer.

Res, una altra obcecació de l'infatigable senyor Ca...

Els anarquistes de Salt també es veuen en cor de donar... lliçons de moral al poble. En voleu més de gosadia! Més valdria que ens donéssiu compte de l'estat de caixa, sabeu «de la caixa de la revolució».

El que passa amic Constantí, és que us esgargamalleu massa per no dir res, el que haurieu de fer és comptar les calamitats socials que ens porten aquests sindicats revolucionaris: vagues, lluites entre obrers, enviliment del treballador, etc., etc.

A Crosa, molt bé dieu de la conferència del desarmament a Ginebra; però, ara, dieu-me: Per què no es desarmen els vostres sindicats d'aquelles pistoles que, dieu, compreu per encendre els caps dels treballadors que us demanen estat de comptes en les vostres reunions sindicals?

Més sinceritat i menys hipocresia.

JO DIC EL QUE NO CREC

Sabem d'un senyor que té botiga i que de cada monja i frare en faria no res menys que uns vint-i-cinc, que quan la seva muller va haver-se d'operar, la va fer ingressar a l'Hospital de les Monges del Sagrat Cor de Maria de Barcelona, del qual en restà corprès. Un cop de retorn al poble, no sabia com demostrar l'agraïment envers aquelles monges models de caritat.

Ara, potser, sabreu el que són i perquè serveixen els religiosos. I penseu que tots són així

EN J. C. NO SAP HISTORIA

Si arribeu ésser mestre anarquista, ens feu llàstima, i molt més ens en fan els pobres alumnes.

L'Església catòlica, fou la que aixecà la dona del nivell d'esclava i joguina de les passions baixes, a la dignitat de reina de la llar i féu triomfar les paraules de la Sagrada Bíblia, damunt del paganisme.

Déu féu d'una costella del primer home la primera dona i la donà a aquell per companya. I no esclava i moble de luxe com la tenia la societat sense el Déu vertader i com la convertirien les societats si seguien les doctrines anarquistes.

A Rússia, on regnen els vostres, la dona és obligada a fer treballs en els que molts homes forçats queden retuts i exhaurits de forces, «y viva el anarquismo, palabra sagrada»...

«Madres». Crieu fills i quan els tingueu grandets entregueu-los a les mans d'aquests mestrassos de l'«anarquismo..... adelante» que faran dels vostres fills uns homes que us escupiran la cara.

No és això el que volieu dir?

PERQUÈ S'HI FIXIN

En una mateixa pàgina del paperot anarquista un articulista (?) diu: «... si es mujer, habrá que crear un hogar y ser a la part la compañera de vida del hombre» o sigui constituir una nova família. I un altre hi engega: «...la familia, este diminuto estado, este gran manicomio...»

Què et sembla lector? Si ells, els savis, no s'entenen i es contradueixen, com podem creure que un dia ens entendrem tots?

ARA ÉS HORA DE GEMEGAR

Ja podeu gemegar, ja, esquerranets, des de l'editorial, perquè la llibertat catalana vindrà esquinçada i minsa, per més que temps enrera tot ho véieu través d'una lupa. Que ignoreu que la germanor i la llibertat són representades per aquest símbol de la Creu i es practiquen quan aquesta corona les cases i indica la traça al caminant en els encreuaments de les carreteres?

El ciutadà cantramestre, malgrat no ésser la nostra intenció molestar-lo, ens contesta baixament des d'una tribuna diferent de la que ens havíem dirigit i ens demana raons convincents...

Ací les teniu.

Qui negarà que la tribuna de la qual us heu servit és antiestatal, antigovernamental, antiburguesa, anticatòlica i tota una altra sèrie d'antis que d'enumerar-los no acabaríem mai més?

«Dime con quien vas y te diré quien eres.»
I ho donarem per acabat.

L'AMIC DEL ROBLE

MODERNA FARMACIA

RIBAS

Instal·lada amb tots els
: : avenços moderns : :

**CENTRE
D'ESPECÍFICS**

LABORATORI D'ESPECÍFICS
LABORATORI D'ANALISIS

Plaça de les Castanyes
TELEFON 144

Girona

Confuera o o
o o Negre
E. Piera
Progres 29y33 - telef.93
Girona

Alfonso Hosta Bellpuig

Melge-Cirurgia

Carrer Ciutadans, 13. GIRONA

TELEFON 198

Anònima "Punt Blau"

INSECTICIDA

Galetes de llet

PLAJA

GIRONA

JOAN TARRUS BRU

Melge - Oculista

Figuerola, 17

GIRONA